

**Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi rehulain muuttamisesta**

**ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ**

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi rehulakia eräiden Euroopan yhteisön eläinlääkintä- ja rehulainsäädäntöön tehtyjen muutosten vuoksi.

Nautojen BSE-taudin hallitsemiseksi Euroopan yhteisö on säätänyt rajoituksia eläinproteiinien ja niitä sisältävien rehuvalmisteiden valmistukselle, kuljetukselle, varastoinnille ja käytölle. Näiden säännösten täytäntöönpanemiseksi ehdotetaan muutettavaksi rehulain soveltamisalaa, määritelmiä ja toiminnanharjoittamista koskevia säännöksiä. Rehualan toiminnanharjoittajan hyväksymismenettely laajennettaisiin koskemaan myös kalajauhoa ja eräitä siihen rinnastettuja valmisteita rehunvalmistuksessa käytäviä toiminnanharjoittajia ja lakiin lisättäisiin rehuvalmisteiden valmistusta, kuljetusta, varastointia ja käyttöä koskevat tarpeelliset valtuussäännökset.

Euroopan yhteisön rehuvalmisteiden valvontaa koskevaa direktiiviä muutettiin vuonna 2000. Merkittävimmät muutokset koskivat komission ja jäsenvaltioiden oikeuksia päättää kolmansista maista tuotavia rehuvalmisteita koskevista suojatoimenpiteistä sekä komission ja jäsenvaltioiden asiantuntijoiden oikeudesta osallistua jäsenvaltioissa suoritettaviin tarkastuksiin yhteistyössä jäsenvaltioiden valvontaviranomaisten kanssa. Muutosten vuoksi rehulain tilapäisiä rajoitustoimenpiteitä sekä tarkastusoikeutta koskevia säännöksiä ehdotetaan täydennettäväksi.

Lakiin ehdotetaan lisäksi tehtäviksi eräitä kansallisista muutostarpeista, kuten perustuslakiuudistuksesta, johtuvia muutoksia.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen kun se on hyväksytty ja vahvistettu.

## SISÄLLYSLUETTELO

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ .....	1
SISÄLLYSLUETTELO .....	2
YLEISPERUSTELUT .....	3
1. Nykytila.....	3
1.1. Rehulainsäädäntö .....	3
1.2. Muu lainsäädäntö .....	3
1.3. Euroopan yhteisön lainsäädäntö .....	3
Eläinproteiineja ja niitä sisältäviä rehuvalmisteita koskevat päätökset.....	3
Rehujen valvontaa koskevan direktiivin muutos.....	4
2. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset.....	5
3. Esityksen vaikutukset .....	6
3.1. Rehuteollisuuden ja maataloilille kohdistuvat vaikutukset .....	6
3.2. Valtiontaloudelliset vaikutukset .....	7
3.3. Muut vaikutukset.....	7
4. Asian valmistelu .....	7
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT .....	8
1. Lakiehdotuksen perustelut.....	8
Rehulaki.....	8
2. Voimaantulo .....	12
LAKIEHDOTUKSET .....	13
rehulain muuttamisesta.....	13
LIITE .....	17
RINNAKKAISTEKSTIT .....	17
rehulain muuttamisesta.....	17

## YLEISPERUSTELUT

### 1. Nykytila

#### 1.1. Rehulainsäädäntö

Kesäkuun 15 päivänä 1998 voimaan tullut rehulaki (396/1998) koskee rehuvalmisteiden valmistusta liikkeeseen laskemista varten, liikkeeseen laskemista, käyttöä, maahantuontia ja maastavienttiä sekä Suomen kautta tullaamatta kuljetettavia rehuvalmisteita. Laki koskee soveltuvin osin myös rehuvalmisteiden valmistusta omaan käyttöön ja rehuvalmisteiden käyttöä maatilalla. Laki on yhdenmukaistettu Euroopan yhteisön (EY) rehulainsäädännön kanssa.

Lainsäädännön tarkoituksena on varmistaa, että markkinoilla on vain asetetut vaatimukset täyttäviä rehuvalmisteita, jotka ovat aitoja, hyvälaatuisia ja turvallisia sekä tarkoitukseensa sopivia. Lain nojalla annetuissa maa- ja metsätalousministeriön päätöksissä ja asetuksissa säädetään yksityiskohtaisesti rehuvalmisteista, rehualan toiminnanharjoittamisesta sekä lainsäädännön noudattamisen valvonnasta.

#### 1.2. Muu lainsäädäntö

Rehuvalmisteita koskevia säännöksiä on myös eläintautilaissa (55/1980) ja eläinlääkinnällisestä rajatarkastuksesta annetussa laissa (1192/1996) sekä näiden lakien nojalla annetuissa säännöksissä.

#### 1.3. Euroopan yhteisön lainsäädäntö

Eläinproteiineja ja niitä sisältäviä rehuvalmisteita koskevat päätökset

Eläinlääkäri- ja kotieläinjalostustarkastuksista yhteisön sisäisessä tiettyjen elävien eläinten ja tuotteiden kaupasta annetun neuvoston direktiivin 90/425/ETY 10 artiklassa ja kolmansista maista yhteisöön tuotavien tuotteiden eläinlääkinnällisten tarkastusten järjestämistä koskevista periaatteista annetun neuvoston direktiivin 97/78/EY 22 artiklassa annetaan komissiolle valtuudet suojaomenteiden toteuttamiseen eläintautien torjumi-

seksi. Näiden säännösten nojalla komissio teki ehdotuksen tarttuvia spongiformisia enkefalopatioita ja eläinperäisten proteiinien käyttöä eläinten ruokinnassa koskevista tiettyistä suojaomenteista. Asiaa käsitelty pysyvä eläinlääkintökomitea ei puoltanut komission ehdotusta, minkä vuoksi asia siirtyi neuvoston käsiteltäväksi. Neuvosto teki asiaa koskevan päätöksen 2000/766/EY 4 päivänä joulukuuta 2000. Päätös on voimassa kesäkuun 2001 loppuun saakka.

Neuvoston päätöksessä kielletään eläinproteiinien käyttö elintarviketuotannossa käytettävien eläinten ruokintaan. Päätös ei koske turkis- ja lemmikkieläinten ruokintaa. Päätöksessä määritellään yksitellen kielletyt eläinproteiinit. Päätös sisältää myös joitakin poikkeuksia ruokintakieltoon. Niiden mukaan sallitaan ensinnäkin kalajauhon käyttö muiden elintarviketuotannossa käytettävien eläinten kuin märehitijöiden ruokinnassa. Lisäksi sallitaan muusta eläimestä kuin märehitijästä peräisin olevan gelatiinin, luista erotetun dikalsiumfosfaatin, hydrolysoitujen proteiinien sekä maidon ja maitotuotteiden käyttö. Kielto koskee ruokinnan lisäksi valmistusta, liikkeeseen laskemista, tuontia ja vientiä. Päätöksessä edellytetään, että markkinoilta, jakelukanavasta ja maataloilta vedetään pois kielletyt eläinproteiinia sisältävät valmisteet, jotka on tarkoitettu elintarviketuotannossa käytettävien eläinten ruokintaan.

Neuvoston päätös on saatettu Suomessa voimaan eläinproteiineista ja niitä sisältävistä rehuvalmisteista annetulla maa- ja metsätalousministeriön asetuksella (1239/2000) sekä eläinproteiinin tuonnista, viennistä ja käytöstä eläinten ruokinnassa annetulla maa- ja metsätalousministeriön asetuksella (1238/2000). Viimeksi mainittu asetus on annettu eläinlääkinnällisestä rajatarkastuksesta annetun lain ja eläintautilain nojalla. Asetukset tulivat voimaan 1 päivänä tammikuuta 2001 ja ne ovat voimassa 30 päivään kesäkuuta 2001. Valtioneuvosto on lisäksi 21 päivänä joulukuuta 2000 tehnyt periaatepäätöksen lihaluujauhoa sisältävien rehuvalmisteiden käyttökiellosta aiheutuvien kustannus-

ten korvaamisesta.

Eläinlääkintätarkastuksista yhteisön sisäisessä kaupassa sisämarkkinoiden toteuttamista varten annetun neuvoston direktiivin 89/662/EY 9 artiklan ja edellä mainittujen neuvoston direktiivien 97/78/EY ja 90/425/EY perusteella komissio teki 29 päivänä joulukuuta 2000 pysyvän eläinlääkintökomitean puoltamana päätöksen 2001/9/EY edellä mainitun neuvoston päätöksen 2000/766/EY täytäntöönpanemiseksi tarvittavista valvontatoimista. Päätös on voimassa toistaiseksi.

Komission päätöksessä edellytetään, että muille kuin elintarviketuotannossa käytettäville eläimille tarkoitetut, neuvoston päätöksessä kiellettyjä eläinproteiineja sisältävät rehuvalmisteet valmistetaan eri tuotantolaitoksissa kuin elintarviketuotannossa käytettävien eläinten rehuvalmisteet. Komission päätös sisältää yksityiskohtaiset säännökset siitä, millaisin edellytyksin kalajauhoa, luista erotettua dikalsiumfosfaattia ja hydrolysoituja proteiineja saa käyttää muiden elintarviketuotannossa käytettävien eläinten kuin märehitöiden ruokintaan. Päätöksellä asetetaan vaatimuksia näiden eläinproteiinien valmistukselle, kuljetuksille, käyttämiselle rehuvalmisteiden valmistukseen sekä niitä sisältävien irtorehujen kuljetuksille. Näitä eläinproteiineja valmistavien ja käyttävien laitosten on haettava toiminnalleen hyväksyntä. Lisäksi päätöksessä on yksityiskohtaiset säännöt eläinproteiinien ja niitä sisältävien rehuvalmisteiden sisämarkkinakaupasta sekä maahantuonnista ja maastaviennistä.

Komission päätös on pantu Suomessa osittain täytäntöön rehulain, eläinlääkinnällisestä rajatarkastuksesta annetun lain ja eläintautilain nojalla annetuilla asetuksilla. Rehuseoksista annetun maa- ja metsätalousministeriön päätöksen muuttamisesta annetulla maa- ja metsätalousministeriön asetuksella (maa- ja metsätalousministeriön määräyskokoelma nro 5/2001) on muutettu ministeriön rehuseoksista antamaa päätöstä (maa- ja metsätalousministeriön määräyskokoelma nro 41/1999) rehuseosten kiellettyjen ainesten luettelon sekä rehuseosten tuoteselostevaatimusten osalta. Rehuaineista annetun maa- ja metsätalousministeriön päätöksen muuttami-

sesta annetulla maa- ja metsätalousministeriön asetuksella (maa- ja metsätalousministeriön määräyskokoelma nro 4/2001) on lisäksi muutettu ministeriön rehuaineista antamaa päätöstä (maa- ja metsätalousministeriön määräyskokoelma nro 40/1999) rehuaineiden tuoteselostevaatimusten osalta. Eläinjätteen käsittelystä annetun maa- ja metsätalousministeriön asetuksen muuttamisesta annetulla maa- ja metsätalousministeriön asetuksella (6/2001) on muutettu eläinjätteen käsittelystä annettua maa- ja metsätalousministeriön asetusta (1022/2000) ja pantu täytäntöön kalajauhon, luista erotetun dikalsiumfosfaatin ja hydrolysoitujen proteiinien valmistusta, kuljetusta ja varastointia koskevat vaatimukset. Eläinproteiinin tuonnista, viennistä ja käytöstä eläinten ruokinnassa annetun maa- ja metsätalousministeriön asetuksen muuttamisesta annetulla maa- ja metsätalousministeriön asetuksella (7/2001) on lisäksi muutettu eläinproteiinin tuonnista, viennistä ja käytöstä eläinten ruokinnassa annettua ministeriön asetusta (1238/2000) kalajauhoa, luista erotettua dikalsiumfosfaattia ja hydrolysoituja proteiineja sekä niitä sisältävien rehuvalmisteiden varastointia sekä tuontia ja vientiä koskevien vaatimusten täytäntöönpanemiseksi.

Rehujen valvontaa koskevan direktiivin muutos

Rehujen virallisen valvonnan järjestämistä koskevista periaatteista annetussa neuvoston direktiivissä 95/53/EY jäljempänä rehuvalmisteiden valvontadirektiivi, säädetään rehujen valvontaa koskevista periaatteista. Direktiivi on saatettu Suomessa voimaan rehuvalmisteiden valvonnan järjestämisestä annetulla maa- ja metsätalousministeriön päätöksellä (maa- ja metsätalousministeriön määräyskokoelma nro 138/1998).

Rehujen virallisen valvonnan järjestämistä koskevista periaatteista annetun neuvoston direktiivin 95/53/EY muuttamisesta annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2000/77/EY annetaan komissiolle oikeus antaa pysyvää rehuvalmisteiden valmistusta koskevia yksityiskohtaisia sääntöjä tuonnista kolmansista maista. Komissiolle olisi oikeus päättää rehuvalmistei-

den tuonnin keskeyttämisestä tai tuonnille asettavista erityisehdoista silloin, kun jonkin kolmannen maan alueella ilmenee tai leviää ongelma, joka todennäköisesti uhkaa vakavasti ihmisten tai eläinten terveyttä tai ympäristöä. Kiireellisissä tapauksissa komissio voisi toteuttaa vastaavia väliaikaisia suoja-toimenpiteitä kuulematta ensin pysyvää rehukomiteaa. Suojatoimi olisi kuitenkin tuotava kymmenen päivän kuluessa pysyvän rehukomitea arvioitavaksi. Direktiivin mukaan jäsenvaltiolla olisi oikeus toteuttaa väliaikaisia suoja-toimia siinä tapauksessa, ettei komissio olisi jäsenvaltion pyynnöstä huolimatta esittänyt suoja-toimenpiteitä. Myös jäsenvaltion toteuttamat väliaikaiset suoja-toimenpiteet olisi jälkikäteen toimitettava pysyvän rehukomitean arvioitavaksi.

Direktiivissä säädetään lisäksi komission ja jäsenvaltioiden asiantuntijoiden oikeudesta tehdä tarkastuksia jäsenvaltioissa sen varmistamiseksi, että valvontadirektiivin vaatimuksia noudatetaan. Tarkastuksen kohteena olevan jäsenvaltion on annettava komission ja jäsenvaltioiden asiantuntijoille kaikki apu, jotta nämä voivat suorittaa tehtävänsä.

Direktiivin mukaan komissiolle annettaisiin oikeus päättää kaikkia jäsenvaltioita sitovista valvontaohjelmista yhteisön tasolla. Kysymys olisi erityisistä tai rajoitetuista valvontaohjelmista. Direktiivissä ei siis anneta komissiolle oikeutta päättää koko rehuvalvonnan yhdenmukaistamisesta yhteisön tasolla.

## **2. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset**

Esityksen tarkoituksena on tehdä rehulakiin EY:n uusien eläinproteiineja koskevien päätösten sekä rehuvalmisteiden valvontadirektiivin edellyttämät muutokset. Lisäksi lakia ehdotetaan eräiltä osin muutettavaksi perustuslain vaatimusten johdosta sekä tarkistettavaksi käytännön muutostarpeiden vuoksi omavalvontaa koskevien säännösten osalta.

Voimassa olevaa rehulakia sovelletaan rehuvalmisteiden valmistukseen liikkeeseen laskemista varten, liikkeeseen laskemiseen, käyttöön, maahantuontiin ja maastavientiin sekä Suomen kautta tullaamatta kuljetettaviin rehuvalmisteisiin. Lisäksi lakia sovelletaan

soveltuvin osin rehuvalmisteiden valmistukseen omaan käyttöön sekä rehuvalmisteiden käyttöön maatilalla. Esityksen tarkoituksena on laajentaa soveltamisala koskemaan myös rehuvalmisteiden kuljetusta ja varastointia sekä varastointia maatiloilla ja muissa eläin-tuotantoyksiköissä.

Voimassa olevan rehulain mukaan maa- ja metsätalousministeriö voi tilapäisesti kieltää tai rajoittaa erityisen rehuaineen tai lisäaineen valmistuksen liikkeeseen laskemista varten, liikkeeseen laskemisen, käytön rehuvalmisteiden valmistukseen tai eläinten ruokintaan sekä maahantuonnin tai rajoittaa niitä, jos se voi aiheuttaa vaaraa ihmisten tai eläinten terveydelle taikka ympäristölle. Lakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että kiellot ja rajoitukset voivat koskea kaikkia rehuvalmisteita ja että niiden täytäntöönpanemiseksi valmisteet voidaan määrätä poistettaviksi markkinoilta sekä maatilojen ja muiden eläintuotantoyksiköiden varastoista.

EY:n uudet eläinproteiinia koskevat päätökset edellyttävät säännösten antamista rehujen kuljetuksesta, varastoinnista ja käytöstä maatiloilla sekä rehujen valmistuksen eriyttämisestä eri tuotantolaitoksiin tai eri tuotantolinjoille. Lakiin esitetään otettavaksi asiaa koskevat säännökset ja valtuutukset.

Omavalvonnalla tarkoitetaan rehulaissa rehuvalmistetta valmistavassa laitoksessa toimivan toiminnanharjoittajan omaa valvontajärjestelmää sen varmistamiseksi, että liikkeeseen laskettava tai maatilalla tai muussa eläintuotantoyksikössä omaan käyttöön valmistettu rehuvalmiste täyttää sille asetetut vaatimukset. Omavalvontaa koskevia säännöksiä ehdotetaan muutettavaksi siten, että omavalvontavelvollisuus koskisi rehuvalmisteita valmistavien toiminnanharjoittajien lisäksi myös niitä kuljettavia ja varastoivia toiminnanharjoittajia. Näin pyrittäisiin ehkäisemään rehuvalmisteiden mahdollinen vahingoittuminen tai saastuminen ja laadun heikkeneminen myös kuljetuksen ja varastoinnin aikana. Rehuvalmisteiden kuljetusta ja varastointia harjoittavat toiminnanharjoittajat sisällytettäisiin myös lain 14 ja 15 §:ssä säädettyjen ilmoitus- ja tiedostonpitovelvollisuuden piiriin.

Rehulain 17 §:n mukaan toiminnanharjoittaja on tietyissä tapauksissa velvollinen ha-

kemaan toiminnalleen hyväksynnän. Esityksen tarkoituksena on muuttaa lakia siten, että kalajauhon, luista erotetun dikalsiumfosfaatin ja hydrolysoitujen proteiinien käyttö rehuvalmisteiden valmistukseen edellyttäisi myös hyväksyntää. Muutostarve perustuu komission uuteen eläinproteiinia koskevaan päätökseen.

Rehulain 18 §:n mukainen toiminnanharjoittajan rekisteröinti ei enää edellyttäisi valvontaviranomaisen hyväksymää omavalvontajärjestelmää, koska se on käytännössä osoittautunut tarpeettomaksi.

Rehuvalmisteiden valvontadirektiivin muutoksen mukaan EY:n komission tarkastajat ja komission nimeämät jäsenvaltioiden asiantuntijat voivat suorittaa tarkastuksia jäsenvaltioissa yhteistyössä kansallisten viranomaisten kanssa. Lain 27 §:ään ehdotetaan lisättäväksi asiaa koskeva säännös. Samalla lain 27 §:ään sisältyviä valvontaviranomaisten tarkastusoikeutta koskevia säännöksiä ehdotetaan muutettaviksi ja täydennettäväksi siten, että ne täyttävät perustuslain vaatimukset, mutta vastaavat myös valvonnan tarpeita. Vastaavia muutoksia ehdotetaan tehtäväksi valtuutettuja tarkastajia ja näytteenottajia koskevaan 25 §:ään.

Eläinperäisiä rehuvalmisteita koskevia säännöksiä sisältyy rehulain lisäksi eläintautilakiin sekä eläinlääkinnällisestä rajatarkastuksesta annettuun lakiin. Tarkoituksena on selvyuden vuoksi lisätä rehulakiin eräiltä osin viittaus eläinlääkintälainsäädännön soveltamisesta eläinperäisiin rehuvalmisteisiin. Viittaukset tehtäisiin liikkeeseen laskemista ja tuontia muusta Euroopan unionin jäsenvaltiosta sekä maahantuontia ja maastavientiä koskeviin säännöksiin.

Rehulain 37 §:ssä on säännös 17 §:ssä tarkoitettuna hyväksymisen peruuttamisesta tai tarkistamisesta. Lakia tarkistettaisiin perustuslain vaatimusten johdosta siten, että vastaava säännös otettaisiin lakiin lisättäväksi ehdotettavaan uuteen 36 a §:ään omavalvonnan osalta.

### 3. Esityksen vaikutukset

#### 3.1. Rehuteollisuuden ja maataloille kohdistuvat vaikutukset

Lakiehdotuksen ja sen nojalla annettavien säännösten mukaisista uusiin EY-säädöksiin perustuvista järjestelyistä aiheutuu huomattavia lisäkustannuksia rehuteollisuudelle. Lihaluujauhoa ja kalajauhoa sisältävien rehuvalmisteiden valmistusta, varastointia ja kuljetusta sekä toiminnanharjoittajien hyväksymistä koskevat uudet vaatimukset edellyttävät rehuteollisuusyrityksiltä toimintojen uudelleen järjestämistä sekä laite- ja rakentamisinvestointeja, kuten uusien laitteiden hankintoja ja erillisten linjojen ja tehdastilojen rakentamista. Myös kuljetuskustannukset nousevat. Suurimmat kustannukset aiheutuvat käytännössä maatilarehujen ja turkis- ja lemmikkieläinrehujen valmistuksen erottamisesta eri tuotantolaitoksiin sekä kalajauhon käytön eriyttämisestä eri tuotantolinjoille muusta rehunvalmistuksesta. Osa yrityksistä luopuu kokonaan lihaluujauhon tai kalajauhon käytöstä rehuvalmistuksessa, jolloin kustannuksia aiheutuu reseptien muuttamisesta ja kalliimpien raaka-ainevaihtoehtojen käytöstä. Laite- ja rakentamisinvestointien yhteismääräksi voidaan arvioida karkealla tasolla 27 - 30 miljoonaa markkaa. Rahtien arvioidaan nousevan 10 prosentilla, mikä merkitsee yhteensä noin 10 miljoonaa markan vuotuista lisäkustannusta rehuteollisuudelle.

Toiminnan eriyttämisen kustannukset kohdistuvat ensivaiheessa rehutehtaisiin, mutta kustannus tulee myöhemmin vaikuttamaan myös rehun hintaan. Jos rehuteollisuusyritykset toteuttavat toimintojen eriyttämisen siten, että maatilarehujen valmistuspaikkakuntien määrä vähenee, teollisuuden raaka-ainerahdit ja rehujen rahdit maataloille nousevat. Lisäksi rehujen rahtikustannuksia maataloille lisäävät valmiiden rehujen kuljetusten eriyttäminen. Rahtikustannusten lisääntyminen yksittäisellä maatilalla riippuu tilan sijainnista suhteessa rehutehtaisiin.

### 3.2. Valtiontaloudelliset vaikutukset

Ehdotetuilla muutoksilla ei ole merkittäviä valtiontaloudellisia vaikutuksia. Kalajauhoa käyttävien toiminnanharjoittajien hyväksymisestä ja uusien vaatimusten noudattamisen valvonnasta aiheutuu Kasvintuotannon tarkastuskeskukselle hallinnollista lisätyötä, mutta se arvioidaan tässä vaiheessa voitavan hoitaa nykyisillä resursseilla valvonnan suunnittelua tarkistamalla ja valvontatoimenpiteitä priorisoimalla.

### 3.3. Muut vaikutukset

Esityksellä ei ole merkittäviä vaikutuksia hallinnon organisaatioon tai henkilöstöön eikä ympäristövaikutuksia.

## 4. Asian valmistelu

Esitys on laadittu virkatyönä maa- ja metsätalousministeriössä. Rehulain muutosehdotuksesta on pyydetty lausunto oikeusministeriöltä, valtiovarainministeriöltä, sosiaali- ja terveysministeriöltä, ympäristöministeriöltä, Kasvintuotannon tarkastuskeskukselta, Eläinlääkintä- ja elintarvikelaitokselta, Elintarviketurvakeskuksesta, Tullihallitukselta, kilpailuvirastolta, Elintarviketurvakeskusliitto ry:ltä, Suomen Turkiseläinten Kasvattajain Liitolta, Suomen Siipikarjaliitto ry:ltä, Suomen Kuluttajaliitto ry:ltä, Maa- ja metsätaloustuottajien Keskusliitto MTK ry:ltä, Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbundet, Maaseutukeskusten liitto ry:ltä, Lihateollisuuden tutkimuskeskukselta, Suomen Rehu Oy:ltä, Raision Yhtymältä ja Lännen Tehtaalta.

Lausunnonantajat ovat yleisesti pitäneet esitykseen sisältyviä muutosehdotuksia tarkoituksenmukaisina EY:n uusien eläinlääkintä- ja rehusäännösten täytäntöönpanemiseksi. Useissa lausunnoissa on pidetty tarpeellisena koko rehualan toimintaketjun saattamista rehulain sääntelyn piiriin.

Lausunnonantajista rehuteollisuutta ja maa- ja metsätaloustuottajia edustavat tahot kiin-

nittivät erityistä huomiota esityksen mukaisista järjestelyistä rehuteollisuudelle ja maatalolle aiheutuviin kustannuksiin. Rehuteollisuuden taholta on lisäksi lausunnoissa ja asian valmistelun yhteydessä tuotu esiin tarve rajata rehulain mukaisista vahingonkorvausvastuuta rehualan eri toimijoiden kesken.

Esitystä ei ole näiltä osin lausuntojen johdosta muutettu. Esitykseen perustuvat maatalous- ja rehualan yrityksille lisäkustannuksia aiheuttavat järjestelyt johtuvat uusista EY-säädöksistä, jotka Suomi on velvollinen panemaan täytäntöön. Rehulain voimassa olevaan 22 §:ään sisältyvä rehuvalmisteen valmistajan, pakkaajan ja maahantuojan ankara vastuu rehuvalmisteesta puolestaan vastaa täsmälleen niitä periaatteita, joita eduskunta on edellyttänyt noudatettavaksi käsitellessään keväällä 1997 hallituksen esitystä siemenkauppain 9 §:n muuttamisesta (HE 39/1997 vp.). Käsitellessään lainmuutosta eduskunta edellytti, että maataloustuotteiden kauppaa koskevien säännösten uudistamista ensi tilassa jatketaan tavoitteena mahdollisimman yhdenmukainen vahingonkorvaussäännöstö. Eduskunnan lausuman johdosta eduskunnan vastaukseen sisältyvää vahingonkorvaussäännöstä vastaava säännös sisällytettiin myöhemmin rehulain 22 §:ään ja se on sittemmin sisällytetty myös vuonna 2000 säädettyyn uuteen siemenkauppain (728/2000). Säännöksen tavoitteena on valmisteen ostajan ja käyttäjän oikeusturva. Myyjän vastuuta tuotteesta korostetaan yhä enemmän myös yhteisötasolla.

Lausunnoissa esitetyt yksityiskohtaiset kehittämissuositukset on pyritty mahdollisuuksien mukaan ottamaan huomioon esitystä viimeistellessä. Erityistä huomiota on kiinnitetty oikeusministeriön esittämiin näkökohtiin koskien uuden perustuslain sääntelylle, erityisesti norminantotasoille sekä säännösten täsmällisyydelle ja tarkkarajaisuudelle asettamia vaatimuksia.

## YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

### 1. Lakiehdotuksen perustelut

#### Rehulaki

2 §. *Soveltamisala.* Voimassa olevaa rehulakia sovelletaan rehuvalmisteiden valmistukseen liikkeeseen laskemista varten, liikkeeseen laskemiseen, käyttöön, maahantuontiin ja maastavientiin sekä Suomen kautta tullaamatta kuljetettaviin rehuvalmisteisiin. Laki koskee soveltuvin osin myös rehuvalmisteiden valmistusta omaan käyttöön ja rehuvalmisteiden käyttöä maatilalla. EY:n uudet eläinproteiinia koskevat päätökset edellyttävät säännösten antamista rehuvalmisteiden kuljetuksesta ja varastoinnista sekä käytöstä ja varastoinnista maatilalla ja muissa eläintuotantoyksiköissä. Tämän vuoksi soveltamisalaa ehdotetaan laajennettavaksi kattamaan myös kuljetuksen ja varastoinnin.

3 §. *Määritelmät.* Rehulaissa omavalvonnalla tarkoitetaan rehuvalmistetta valmistavassa laitoksessa toimivan toiminnanharjoittajan omaa valvontajärjestelmää, jonka tarkoituksena on varmistaa, että liikkeeseen laskettava tai maatilalla tai muussa eläintuotantoyksikössä omaan käyttöön valmistettu rehuvalmiste täyttää sille asetetut vaatimukset. Määritelmän mukaan omavalvonta koskee ainoastaan rehuvalmisteen valmistajaa. Jotta rehuvalmiste täyttäisi sille asetetut vaatimukset, merkitystä on myös sillä, miten rehuvalmisteita, erityisesti irtorehua, kuljetetaan ja varastoidaan. Tämän vuoksi omavalvontaa koskevaa määritelmää ehdotetaan muutettavaksi siten, että omavalvontajärjestelmä voisi koskea myös rehuvalmistetta kuljettavia ja varastoitavia toiminnanharjoittajia. Vastaava muutos ehdotetaan tehtäväksi rehulain 16 §:ään, jossa säädetään toiminnanharjoittajien velvollisuudesta järjestää toimintansa omavalvonta.

13 §. *Tilapäiset rajoitukset.* Voimassa olevan rehulain 13 §:n mukaan asianomainen ministeriö voi tilapäisesti kieltää erityisen rehuaineen tai rehun lisäaineen valmistuksen liikkeeseen laskemista varten, liikkeeseen laskemisen, käytön rehuvalmisteiden valmistukseen tai eläinten ruokintaan sekä maahan-

tuonnin tai rajoittaa niitä, jos on perusteltua syytä olettaa, että rehulain 6 §:n 1 momentissa tai 9 §:n 1 momentissa mainittuun luetteloon merkitty erityinen rehuaine tai rehun lisäaine voi aiheuttaa vaaraa ihmisten tai eläinten terveydelle taikka ympäristölle.

Yhteisöön tuodusta rehuna käytettävästä sitruspulpasta löytyi vuonna 1998 dioksiinia. Tämän vuoksi EY:ssä katsottiin tarpeelliseksi uudistaa rehujen maahantuontia koskevia yhteisötason säännöksiä. EY:n rehuvalmisteiden valvontadirektiiviä koskevan muutoksen 2000/77/EY mukaan komissio voi keskeyttää rehuvalmisteen maahantuonnin tai asettaa maahantuonnille erityisehtoja, jos rehuvalmisteesta voi aiheutua vaaraa ihmisten tai eläinten terveydelle taikka ympäristölle. Rehulain 13 §:ää ehdotetaan tämän vuoksi muutettavaksi siten, että maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voitaisiin tilapäisesti kieltää tai rajoittaa muitakin rehuvalmisteita kuin erityisiä rehuaineita ja lisäaineita koskevaa toimintaa, jos valmisteet voivat aiheuttaa vaaraa ihmisten tai eläinten terveydelle taikka ympäristölle. Kieltojen ja rajoitusten täytäntöönpanemiseksi käytännössä tulisi maa- ja metsätalousministeriön voida samalla määrätä kielletyt rehuvalmisteet poistettaviksi markkinoilta sekä maatilojen ja muiden eläintuotantoyksiköiden varastoista.

14 ja 15 § *Ilmoitusvelvollisuus. Tiedoston pitämisvelvollisuus.* Pykälissä säädetään rehulain piiriin kuuluville toiminnanharjoittajille asetettavasta toiminnan aloittamista ja siinä tapahtuvia muutoksia koskevasta ilmoitusvelvollisuudesta sekä velvollisuudesta pitää toimintaa koskevaa tiedostoa valvonnassa tarvittavien tietojen säilyttämistä varten. Viitaten 2 §:n yksityiskohtaisiin perusteluihin 14 §:n 1 momenttia ja 15 §:n 1 momenttia ehdotetaan täydennettäväksi siten, että velvollisuudet koskisivat myös rehuvalmisteiden kuljetusta ja varastointia harjoittavia toiminnanharjoittajia.

16 §. *Toiminnan järjestäminen.* Voimassa olevan rehulain 16 §:n 1 momentissa säädetään rehuvalmistetta valmistavassa laitoksessa toimivan toiminnanharjoittajan velvollisuudesta järjestää tuotantonsa omavalvonta.



Pykälän 2 momentti sisältää valtuutussäännöksen, jonka mukaan maa- ja metsätalousministeriö voi antaa tarkempia säännöksiä siitä, miten rehuvalmisteita valmistavan ja liikkeeseen laskevan toiminnanharjoittajan on järjestettävä toimintansa omavalvonta. Kyseiset säännökset on annettu rehuvalmisteiden valmistuksen omavalvontaa koskevalla maa- ja metsätalousministeriön päätöksellä (maa- ja metsätalousministeriön määräyskoelma nro 139/1998).

Rehuvalmisteiden turvallisuuden ja laadun varmistamiseksi pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että sen 1 momenttiin otettaisiin kaikkia rehualan toiminnanharjoittajia koskeva yleissäännös, jonka mukaan toiminnanharjoittaja on velvollinen järjestämään toimintansa niin, että rehuvalmisteille rehu-laissa ja sen nojalla asetetut vaatimukset täyttyvät.

Komission eläinproteiinia koskevassa päätöksessä edellytetään, että muille kuin elintarviketuotannossa käytettäville eläimille tarkoitetut, kiellettyjä eläinproteiineja sisältävät rehuvalmisteet valmistetaan eri tuotantolaitoksissa kuin elintarviketuotannossa käytettävien eläinten rehuvalmisteet. Lisäksi päätöksessä edellytetään, että kalajauhoa, luista erotettua dikalsiumfosfaattia ja hydrolysoituja proteiineja sisältävät rehuvalmisteet, jotka on tarkoitettu muille elintarviketuotannossa käytettäville eläimille kuin märehäijöille, tulee valmistaa täysin erillään märehäijöille tarkoitetuista rehuvalmisteista. Päätöksessä edellytetään säännösten antamista kalajauhon, luista erotetun dikalsiumfosfaatin ja hydrolysoitujen proteiinien valmistuksesta ja kuljetuksista sekä näitä sisältävien rehuvalmisteiden valmistuksesta ja kuljetuksesta. Päätöksen mukaan kalajauhoa, luista erotettua dikalsiumfosfaattia ja hydrolysoituja proteiineja sisältäviä rehuvalmisteita ei saa käyttää ja varastoida tiloilla, joilla pidetään märehäijöitä. Tästä säännöksestä voidaan kuitenkin poiketa, jos tilalla toteutetaan toimenpiteitä, joilla estetään näiden rehuvalmisteiden joutuminen märehäijöiden rehuksi.

Yhteisön eläinproteiineja koskevien uusien säännösten täytäntöönpanemiseksi toiminnanharjoittajalle ehdotetaan 16 §:n 1 momentissa asetettavaksi velvollisuus erottaa rehuvalmisteiden valmistus eri tuotantolaitoksiin

tai tuotantolinjoille ja ryhtyä rehuvalmisteiden kuljetusta, varastointia ja käyttöä koskeviin toimenpiteisiin sen mukaan kuin Euroopan yhteisön eläinlääkintää ja rehualan toiminnan harjoittamista koskevissa säännöksissä edellytetään. Tarkempia säännöksiä Euroopan yhteisön asianomaisten säännösten täytäntöönpanemiseksi voitaisiin antaa pykälän 2 momenttiin sisällytettävän valtuutussäännöksen perusteella maa- ja metsätalousministeriön asetuksella. Tarkemmat säännökset voisivat koskea rehuvalmisteiden valmistusta, kuljetusta, varastointia ja käyttöä. Valtuudet ehdotetaan annettavaksi maa- ja metsätalousministeriölle, koska kysymys on pääosin teknisluonteisista yhteisölaainsäädännön edellyttämistä vaatimuksista.

Voimassa olevaan 16 §:ään sisältyvät omavalvontaa koskevat säännökset ehdotetaan siirrettäviksi pykälän 3 ja 4 momenttiin. Samalla niitä ehdotetaan käytännössä esiin tulleiden muutostarpeiden vuoksi täydennettäviksi siten, että tällä hetkellä vain rehuvalmistajia koskeva omavalvontavelvollisuus laajennettaisiin koskemaan myös rehuvalmisteiden kuljetusta ja varastointia harjoittavia toiminnanharjoittajia. Kuljetusta ja varastointia koskevilla säännöksillä pyrittäisiin estämään rehuvalmisteiden mahdollinen vahingoittuminen tai saastuminen ja laadun heikkeneminen kuljetuksen ja varastoinnin aikana. Kuljetusvälineitä ja varastotiloja koskevilla säännöksillä pyrittäisiin edistämään rehujen puhtautta, erityisesti estämään raaka-aineiden sekoittumista keskenään (ristikon-taminaatio). Rehuvalmisteiden kuljetuksesta tai varastoinnista voi huolehtia myös muu kuin rehuvalmistetta valmistava toiminnanharjoittaja. Tämän vuoksi on tärkeää, että omavalvontaa koskevat säännökset koskevat myös näitä toiminnanharjoittajia.

Pykälän otsikko ehdotetaan muutettavaksi vastaamaan paremmin muutettavaksi ehdotetun pykälän sisältöä.

17 §. *Toiminnanharjoittajan hyväksyminen.* Rehulain 17 §:ssä säädetään tiettyjä rehuvalmisteita valmistavien, liikkeeseen laskevien ja käyttävien toiminnanharjoittajien hyväksymisestä. Säännös perustuu tiettyjen rehualan tuotantolaitosten ja välittäjien hyväksymis- ja rekisteröintimenettelyssä sovellettavista vaatimuksista ja yksityiskohtaisista

säännöistä annettuun neuvoston direktiiviin 95/69/EY. Säännöksen mukaan toiminnanharjoittajan on haettava hyväksyntää, jos hän valmistaa liikkeeseen laskemista varten, laskee liikkeeseen tai käyttää rehuvalmisteiden valmistukseen ministeriön erikseen nimeämiä lisäaineita tai näistä valmistettuja tuotteita. Hyväksyntää edellyttää myös erityisten rehuaineiden ja lääkerahujen valmistus ja liikkeeseen laskeminen. Myös niin sanottu laimentaminen, jolla tarkoitetaan yli sallitut enimmäismäärät haitallisia aineita ja tuotteita sisältävien rehuaineiden sekoittamista rehuun, edellyttää hyväksyntää.

Pykälän 1 momenttia muutettaisiin niin, että siihen lisättäisiin uusi 6 kohta, jonka mukaan myös kalajauhon, luista erotetun dikalsiumfosfaatin ja hydrolysoitujen proteiinien käyttö rehuvalmisteiden valmistukseen edellyttäisi hyväksyntää. Ehdotus perustuu komission eläinproteiinia koskevaan päätökseen. Momentin 1, 4 ja 5 kohtaan tehtäisiin tarpeelliset tekniset muutokset.

Pykälän 2 momentin mukaan hyväksymisen edellytyksenä on, että toimitiloille, tuotantolaitteistolle, henkilöstölle, tuotannolle, varastoinnille ja dokumentaatiolle asetettavat terveys- ja ympäristövaaran ehkäisemiseksi ja tuotteiden laadun varmentamiseksi tarpeelliset vähimmäisvaatimukset täyttyvät. Viitaten 16 §:n yksityiskohtaisiin perusteluihin momenttia ehdotetaan täydennettäväksi siten, että vaatimukset koskisivat myös kuljetusta.

Pykälän 3 momentin mukaan hyväksymisen edellytyksenä on, että toiminnanharjoittaja on järjestänyt toimintansa laadun varmentamisen valvontaviranomaisen hyväksymällä laadunvarmennusjärjestelmällä. Valvontaviranomaisen hyväksymällä laadunvarmennusjärjestelmällä tarkoitetaan tässä valvontaviranomaisen hyväksymää omavalvontaa. Tämän vuoksi säännöstä ehdotetaan muutettavaksi siten, että toiminnanharjoittaminen edellyttää valvontaviranomaisen hyväksymää omavalvontaa.

Pykälän 4 momentin mukaan ministeriö päättää tarkemmin hyväksymisen ehdoista, hyväksymistä koskevassa hakemuksessa ilmoitettavista tiedoista ja hakemusmenettelystä. Säännöksen sanamuotoa ehdotetaan tarkistettavaksi teknisluonteisesti siten, että hyväksymisen ehtojen sijaan käytetään sana-

muotoa hyväksymisen edellytykset. Lisäksi ministeriön asetuksenantovaltuutta ehdotetaan rajattavaksi niin, että ministeriön antamien säännösten tulee perustua eläinlääkintää, rehuvalmisteita ja rehualan toiminnanharjoittamista koskevaan EY-lainsäädäntöön, mikä vastaa paremmin uuden perustuslain vaatimuksia. Säännöksen nojalla on tarkoitus panna täytäntöön yksityiskohtaisella tasolla kalajauhoa ja siihen rinnastettavia valmisteita koskeva uusi hyväksymismenettely. Säännökset sisältävät tältä osin hyvin teknisluonteisia yksityiskohtia, joten ne on tarkoituksenmukaista toteuttaa maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

18 §. *Toiminnanharjoittajan rekisteröiminen.* Rehulain 18 §:ssä säädetään tiettyjä rehun lisäaineita valmistavien, liikkeeseen laskevien ja käyttävien toiminnanharjoittajien rekisteröinnistä. Pykälän 1 momenttia, joka koskee rekisteröintivelvollisuutta, ehdotetaan muutettavaksi teknisluonteisesti. Asiasisältönsä säännös vastaisi nykytilaa.

Pykälän 2 momentin mukaan rekisteröinnin edellytyksenä on, että toimitiloille, tuotantolaitteistolle, henkilöstölle, tuotannolle, varastoinnille ja dokumentaatiolle asetettavat terveys- ja ympäristövaaran ehkäisemiseksi ja tuotteiden laadun varmentamiseksi tarpeelliset vähimmäisvaatimukset täyttyvät. Viitaten 16 §:n yksityiskohtaisiin perusteluihin pykälän 2 momenttia ehdotetaan täydennettäväksi siten, että siinä säädetty vaatimukset koskisivat myös kuljetusta.

Voimassa olevan 18 §:n 3 momentin mukaan rekisteröinnin edellytyksenä on, että toiminnanharjoittaja on järjestänyt toimintansa laadun varmentamisen valvontaviranomaisen hyväksymällä laadunvarmennusjärjestelmällä. Valvontaviranomaisen hyväksymällä laadunvarmennusjärjestelmällä tarkoitetaan tässä valvontaviranomaisen hyväksymää omavalvontaa. Käytännössä hyväksytyä omavalvontaa ei ole asetettu rekisteröinnin edellytykseksi. On pidetty riittävänä, että toiminnanharjoittaja täyttää ne edellytykset, jotka hänelle on asetettu tiettyjen rehualan toiminnanharjoittajien hyväksymis- ja rekisteröintimenettelyssä sovellettavista vaatimuksista annetussa maa- ja metsätalousministeriön päätöksessä (maa- ja metsätalousministeriön määräyskokoelma nro 124/1998).

Säännös ehdotetaan tarpeettomana poistettavaksi pykälän muutoksen yhteydessä.

Pykälän nykyistä 4 momenttia, jonka mukaan ministeriö päättää tarkemmin hyväksymisen ehdoista, hyväksymistä koskevassa hakemuksessa ilmoitettavista tiedoista ja hakemusmenettelystä, ehdotetaan muutettavaksi vastaavalla tavoin kuin 17 §:n 4 momenttia. Säännös ehdotetaan otettavaksi 18 §:n 3 momentiksi.

25 §. *Valtuutetut tarkastajat ja näytteenottajat.* Pykälä sisältää säännökset lain valvontatehtäviin osallistuvista kasvintuotannon tarkastuskeskuksen valtuuttamista tarkastajista ja näytteenottajista, jotka toimivat näissä tehtävissään virkavastuulla. Perustuslain 124 §:ään sisältyvien oikeusturvavaatimusten huomioon ottamiseksi pykälää ehdotetaan täydennettäväksi valtuutettujen tarkastajien ja näytteenottajien ja heidän tehtäviään tilapäisesti suorittamaan määrättyjen henkilöiden esteellisyyttä ja kielilain mukaisia velvoitteita koskevilla säännöksillä.

27 §. *Tarkastus- ja tiedonsaantioikeus.* Voimassa olevan rehulain 27 §:n 1 momentin mukaan valvontaviranomaisilla sekä valtuutetuilla tarkastajilla ja näytteenottajilla on oikeus valvontaa varten tehdä rehulaissa mainittuja toimenpiteitä, päästä paikkoihin, joissa rehuvalmisteita ja niitä koskevia asiakirjoja käsitellään, käytetään tai säilytetään, sekä ottaa korvaukset tarpeellisia näytteitä. Säännöstä ehdotetaan muutettavaksi siten, että se täyttää perustuslain vaatimukset, mutta vastaa myös valvonnan tarpeisiin. Samalla pykälän otsikko ehdotetaan muutettavaksi.

Pykälän 1 momentissa ehdotetaan säädettyväksi valvontaviranomaisten sekä valtuutettujen tarkastajien ja näytteenottajien valtuuksista tarkastuksia suoritettaessa. Tarkastusten suorittaminen voi edellyttää muun muassa pääsyä toiminnanharjoittajan toimintoihin, varastoihin, kuljetusvälineisiin tai muihin tiloihin, joissa lain piiriin kuuluvaa toimintaa harjoitetaan, sekä näiden tarkastamista. Lisäksi valvonnan tulisi voida tarkastaa rehuvalmisteita, kuljetusvälineitä ja toiminnanharjoittajan kirjanpitoa ja tiedostoa sekä ottaa maksutta tarpeellisia näytteitä valvontaa varten. Tarkastusoikeutta ehdotetaan voimassa olevaan lakiin verrattuna rajattavaksi kotirauhan piirissä. Ehdotuksen mu-

kaan tarkastus tai näytteenotto saataisiin toimittaa kotirauhan piirissä vain, jos on perusteltua syytä epäillä jonkun syyllistyneen lain 41 §:n 1 momentin 1 - 4 tai 7 kohdassa rangaistavaksi säädettyyn menettelyyn. Rajaus on perusteltu etenkin valtuutettujen tarkastajien ja näytteenottajien valtuuksien suhteen, mutta pitemmälle ulottuvia valtuuksia ei ole katsottu tarpeelliseksi antaa myöskään lain valvontaviranomaisille.

EY:n rehuvalmisteiden valvontadirektiivin muutoksen mukaan komission tarkastajat ja komission nimeämät jäsenvaltioiden asiantuntijat voivat tehdä jäsenvaltioissa tarkastuksia paikanpäällä yhteistyössä toimivaltaisten kansallisten viranomaisten kanssa varmistaa, että jäsenvaltiot ovat panneet rehujen valvontaa koskevan yhteisöläinsäädännön asianmukaisesti täytäntöön. Tällaisia tarkastuksia on komissio voinut tehdä jo eläinlääkinnällisestä rajatarkastuksesta annetun lain 13 §:n nojalla eläinperäisten rehuvalmisteiden osalta. Näiden yhteisöläinsäädäntöön perustuvien tarkastusten suorittamiseksi komission ja jäsenvaltioiden tarkastajille ehdotetaan pykälän 2 momentissa annettavaksi oikeus osallistua 1 momentissa tarkoitettuihin tarkastuksiin yhteistyössä rehulain valvontaviranomaisten kanssa.

Pykälän nykyinen 2 momentti ehdotetaan siirrettäväksi 3 momentiksi ja samalla sitä ehdotetaan muutettavaksi teknisluonteisesti. Ehdotuksen mukaan tarkempia säännöksiä tarkastus- ja valvontamenettelystä, kuten näytteiden ottamisesta ja tutkimisesta annettaisiin maa- ja metsätalousministeriön asetuksella. Säännökset ovat yksityiskohtaista, esimerkiksi analyysimenetelmiä koskevaa teknistä sääntelyä yleensä suoraan EY:n asiansäädännöstään nykyistä sääntelyä ja käytäntöä.

Pykälän 4 momenttiin ehdotetaan otettavaksi säännös lain mukaisten tarkastusten ja valvonnan edellyttämästä valvontaviranomaisen tiedonsaantioikeudesta. Oikeus olisi rajattu valvontaa varten tarpeellisiin tietoihin ja asiakirjoihin, jotka toiminnanharjoittajan olisi pyydettäessä annettava viranomaisille.

30 §. *Liikkeeseen laskettujen ja Euroopan unionista tuotavien rehuvalmisteiden valvonta.* Voimassa olevan rehulain 30 §:ssä säädetään Suomessa liikkeeseen laskettujen ja Euroopan unionista tuotavien rehuvalmisteiden tarkastuksista. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 5 momentti, joka sisältäisi eläinperäisiä rehuvalmisteita koskevan viittaussäännöksen, jonka mukaan näihin valmisteisiin sovelletaan rehulain lisäksi, mitä eläintautilaissa ja sen nojalla säädetään. Viittaus on tarpeen selvyiden vuoksi.

31 §. *Maahantuonti- ja maastavientivalvonta.* Voimassa olevan rehulain 31 §:ssä säädetään maahantuotavien ja maastavientävien rehuvalmisteiden tarkastuksista. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 6 momentti, joka sisältäisi eläinperäisiä rehuvalmisteita koskevan viittaussäännöksen, jonka mukaan näihin valmisteisiin sovelletaan rehulain lisäksi, mitä eläintautilaissa ja eläinlääkinnällisestä rajatarkastuksesta annetussa laissa sekä niiden nojalla säädetään. Viittaus on tarpeen selvyiden vuoksi.

36 a §. *Hyväksytyt omavalvonnan peruuttaminen tai tarkistaminen.* Rehulakiin ehdotetaan otettavaksi uusi 36 a §, joka koskisi lain 16 §:ssä tarkoitetun hyväksytyt omavalvonnan peruuttamista ja tarkistamista. Tällä hetkellä vastaava säännös sisältyy rehuvalmisteiden valmistuksen omavalvonnasta annettuun maa- ja metsätalousministeriön

päätökseen. Perustuslain 80 §:n mukaan yksilön oikeuksista ja velvollisuuksista tulee säätää lailla, joten säännös ehdotetaan siirrettäväksi ministeriön päätöksestä lain tasolle. Sisällöltään ehdotettu säännös vastaisi lain 37 §:ää, joka koskee lain 17 §:ssä tarkoitetun hyväksymisen peruuttamista ja tarkistamista, ja 38 §:ää, joka koskee lain 18 §:ssä tarkoitetun rekisteröinnin peruuttamista.

41 §. *Rangaistussäännös.* Pykälään sisältyvää rangaistussäännöstä ehdotetaan muutettavaksi vastaamaan lain soveltamisalaan sekä 16 §:ään sisältyvien toiminnan järjestämistä koskeviin säännöksiin ehdotettuja muutoksia. Ehdotettava muutos sisältyy pykälän 1 momentin 4 kohtaan, jossa säädettäisiin rangaistavaksi 16 §:ssä tai sen nojalla säädettyjen rehuvalmisteiden valmistusta, kuljetusta, varastointia tai omavalvontaa koskevien vaatimusten tai rajoitusten tahallinen tai törkeästä huolimattomuudesta tapahtunut laiminlyönti.

## 2. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun se on hyväksytty ja vahvistettu.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

## 1.

*Lakiehdotukset***Laki****rehulain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* 5 päivänä kesäkuuta 1998 annetun rehulain (396/1998) 2 §:n 1 momentti, 3 §:n 14 kohta, 13 §, 14 §:n 1 momentti, 15 §:n 1 momentti, 16 - 18, 25 ja 27 § sekä 41 §:n 1 momentin 4 kohta; sekä

*lisätään* 30 §:ään uusi 5 momentti, 31 §:ään uusi 6 momentti sekä lakiin uusi 36 a § seuraavasti:

## 2 §

*Soveltamisala*

Tätä lakia sovelletaan rehuvalmisteiden valmistukseen liikkeeseen laskemista varten, kuljetukseen, varastointiin, liikkeeseen laskemiseen, käyttöön, maahantuontiin ja maastavientiin sekä Suomen kautta tullaamatta kuljetettaviin rehuvalmisteisiin. Tämä laki koskee soveltuvin osin myös rehuvalmisteiden valmistusta omaan käyttöön sekä rehuvalmisteiden käyttöä ja varastointia maatilalla ja muissa eläintuotantoyksiköissä.

## 3 §

*Määritelmät*

Tässä laissa tarkoitetaan:

14) *omavalvonnalla* rehuvalmistetta valmistavassa laitoksessa toimivan sekä rehuvalmistetta kuljettavan ja varastoivan toiminnanharjoittajan omaa valvontajärjestelmää, jonka tarkoituksena on varmistaa, että liikkeeseen laskettava tai maatilalla tai muussa eläintuotantoyksikössä omaan käyttöön valmistettu rehuvalmiste täyttää sille asetetut vaatimukset.

## 13 §

*Tilapäiset rajoitukset*

Jos on perusteltua syytä olettaa, että rehuvalmiste voi aiheuttaa vaaraa ihmisten tai eläinten terveydelle taikka ympäristölle, maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan tilapäisesti kieltää sen valmistus liikkeeseen laskemista varten, liikkeeseen laskeminen, käyttö rehuvalmisteiden valmistukseen tai eläinten ruokintaan sekä maahantuonti tai rajoittaa niitä ja määrätä kielletyt rehuvalmisteet poistettaviksi markkinoilta sekä mautilojen ja muiden eläintuotantoyksiköiden varastoista.

## 14 §

*Ilmoitusvelvollisuus*

Rehuvalmisteiden valmistusta liikkeeseen laskemista varten, liikkeeseen laskemista, kuljetusta, varastointia tai maahantuontia harjoittavan toiminnanharjoittajan on tehtävä valvontaviranomaiselle kirjallinen ilmoitus toiminnastaan ja sen muutoksista. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä ilmoitusvelvollisuuden sisällöstä ja ilmoitusmenettelystä.

## 15 §

*Tiedoston pitämisvelvollisuus*

Toiminnanharjoittajan, joka valmistaa, laskee liikkeeseen, kuljettaa, varastoi tai tuo maahan rehuvalmisteita, on pidettävä toiminnastaan tiedostoa, josta tarvittaessa voidaan selvittää valvontaa varten tarpeelliset tiedot. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä tiedoston sisällöstä ja järjestämisestä.

## 16 §

*Toiminnan järjestäminen*

Toiminnanharjoittaja on velvollinen järjestämään toimintansa niin, että rehuvalmisteille tässä laissa ja sen nojalla asetetut vaatimukset täyttyvät. Toiminnanharjoittaja on velvollinen erottamaan rehuvalmisteiden valmistuksen eri tuotantolaitoksiin tai tuotantolinjoille ja ryhtymään rehuvalmisteiden kuljettusta, käyttöä ja varastointia koskeviin toimenpiteisiin sen mukaan kuin eläinlääkintää ja rehualan toiminnan harjoittamista koskevat Euroopan yhteisön säännökset edellyttävät.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä rehuvalmisteiden valmistuksesta, kuljetuksesta, varastoinnista ja käytöstä sen mukaan kuin 1 momentissa tarkoitettujen säännösten täytäntöönpano edellyttää.

Toiminnanharjoittaja on velvollinen järjestämään toimintansa omavalvonnan. Omavalvontajärjestelmässä on tunnistettava ja luetteloitava erityisesti hygieenisen laadun kannalta rehuvalmisteiden valmistuksen, käsittelyn, kuljetuksen ja varastoinnin kriittiset kohdat sekä järjestettävä niiden säännöllinen valvonta. Toiminnanharjoittajan omavalvonta voidaan järjestää myös valvontaviranomaisen hyväksymänä omavalvontana.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä siitä, miten rehuvalmisteita valmistavan, kuljettavan, varastoivan ja liikkeeseen laskevan toiminnanharjoittajan on järjestettävä toimintansa omavalvonta.

## 17 §

*Toiminnanharjoittajan hyväksyminen*

Toiminnanharjoittajan on ennen toiminnan aloittamista haettava toiminnalleen valvontaviranomaisen hyväksyminen, jos tarkoituksena on:

1) valmistaa liikkeeseen laskemista varten, laskea liikkeeseen tai käyttää rehuvalmisteiden valmistukseen liikkeeseen laskemista varten maa- ja metsätalousministeriön asetuksella säädettäviä rehun lisäaineita ja näistä valmistettuja tuotteita;

2) valmistaa liikkeeseen laskemista varten tai laskea liikkeeseen erityisiä rehuaineita;

3) valmistaa liikkeeseen laskemista varten rehuja sekoittamalla niihin sallittua enemmän haitallisia aineita, tuotteita tai eliöitä sisältäviä rehuaineita;

4) valmistaa liikkeeseen laskemista varten tai laskea liikkeeseen lääkerahuja;

5) valmistaa omaa käyttöä varten rehuvalmisteita, joissa on 1 kohdassa tarkoitettuja lisäaineita tai niistä valmistettuja tuotteita tai 3 kohdassa tarkoitettuja rehuaineita; tai

6) käyttää kalajauhoa, luista erotettua dikalsiumfosfaattia tai hydrolysoituja proteiineja rehuvalmisteiden valmistamiseen liikkeeseen laskemista varten.

Hyväksymisen edellytyksenä on, että toimitiloille, tuotantolaitteistolle, henkilöstölle, tuotannolle, kuljetuksille, varastoinnille ja dokumentaatiolle asetettavat terveystai ympäristövaaran ehkäisemiseksi ja tuotteiden laadun varmentamiseksi tarpeelliset vähimmäisvaatimukset täyttyvät.

Lisäksi hyväksymisen edellytyksenä on, että toiminnanharjoittaja on järjestänyt toimintansa laadun varmentamisen valvontaviranomaisen hyväksymänä omavalvontana.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä hyväksymisen edellytyksistä, hyväksymistä koskevassa hakemusmenettelystä sen mukaan kuin eläinlääkintää, rehuvalmisteita ja rehualan toiminnan harjoittamista koskevat Euroopan yhteisön säännökset edellyttävät.

## 18 §

*Toiminnanharjoittajan rekisteröiminen*

Toiminnanharjoittajan on ennen toiminnan aloittamista haettava rekisteröintiä valvontaviranomaiselta, jos tarkoituksena on valmistaa liikkeeseen laskemista varten, laskea liikkeeseen, käyttää rehuvalmisteiden valmistukseen liikkeeseen laskemista varten tai valmistaa omaa käyttöä varten rehuvalmisteita, joissa on maa- ja metsätalousministeriön asetuksella säädettäviä rehujen lisäaineita ja näistä valmistettuja tuotteita.

Rekisteröinnin edellytyksenä on, että toimitiloille, tuotantolaitteistolle, henkilöstölle, tuotannolle, kuljetuksille, varastoinnille ja dokumentaatiolle asetettavat terveys- tai ympäristövaaran ehkäisemiseksi ja tuotteiden laadun varmentamiseksi tarpeelliset vähimmäisvaatimukset täyttyvät.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä rekisteröinnin edellytyksistä, rekisteröintihakemuksessa ilmoitettavista tiedoista ja hakemusmenettelystä sen mukaan kuin eläinlääkintää, rehuvalmisteita ja rehualan toiminnan harjoittamista koskevat Euroopan yhteisön säännökset edellyttävät.

## 25 §

*Valtuutetut tarkastajat ja näytteenottajat*

Kasvintuotannon tarkastuskeskus käyttää valvontatehtävissä apunaan tehtävään kirjallisesti valtuuttamiaan tarkastajia ja näytteenottajia. Valtuutetut tarkastajat ja näytteenottajat toimivat virkavastuulla. Valtuutetun tarkastajan ja näytteenottajan esteellisyyteen sovelletaan, mitä hallintomenettelylain (598/1982) 10 §:ssä säädetään.

Jos valtuutettu tarkastaja tai näytteenottaja on estynyt suorittamasta tehtävänsä, kasvintuotannon tarkastuskeskus voi määrätä jonkun muun tilapäisesti suorittamaan hänen tehtäviään. Tilapäisesti määrättyyn henkilöön sovelletaan, mitä valtuutetusta tarkastajasta ja näytteenottajasta säädetään.

Valtuutetun tarkastajan ja näytteenottajan on tarkastusta tai näytteenottoa suorittaessaan kiinnitettävä huomiota siihen, että toiminnanharjoittaja voi esittää hänelle omat näkemyksensä äidinkielellään suomeksi, ruotsiksi tai saameksi. Jos toiminnanharjoittaja ei osaa kielilain (148/1922) mukaan käytettävää kieltä, tarkastajan tai näytteenottajan on huolehdittava siitä, että tarkastus tai näytteenotto toimitetaan huolehtimalla hallintomenettelylain 22 §:n mukaisesti tarvittavasta tulkitsemisestä tai kääntämisestä.

## 27 §

*Tarkastus- ja tiedonsaantioikeus*

Valvontaviranomaisilla sekä valtuutetuilla tarkastajilla ja näytteenottajilla on oikeus valvontaa varten tehdä tässä laissa mainittuja toimenpiteitä, päästä paikkoihin, joissa rehuvalmisteita ja niitä koskevia asiakirjoja käsitellään, käytetään tai säilytetään, tarkastaa kuljetusvälineitä, toiminnanharjoittajan kirjanpitoa ja 15 §:ssä tarkoitettua tiedostoa sekä ottaa maksutta tarpeellisia näytteitä rehuvalmisteista. Kotirauhan piirissä tarkastus tai näytteenotto saadaan toimittaa vain, jos on perusteltua syytä epäillä jonkun syyllistyneen tämän lain 41 §:n 1 momentin 1 - 4 tai 7 kohdassa rangaistavaksi säädettyyn menettelyyn.

Euroopan yhteisön säännöksissä tarkoitetuilla komission tarkastajilla ja komission nimeämällä Euroopan unionin jäsenvaltioiden asiantuntijoilla on oikeus yhteistyössä valvontaviranomaisen kanssa osallistua 1 momentissa tarkoitettuihin tarkastuksiin.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä näytteiden ottamisesta ja tutkimisesta sekä muusta tarkastus- ja valvontamenettelystä.

Valvontaviranomaisilla sekä valtuutetuilla tarkastajilla ja näytteenottajilla on oikeus saada tässä laissa tarkoitettua tarkastusta ja valvontaa varten tarpeelliset tiedot ja asiakirjat toiminnanharjoittajalta.

## 30 §

*Liikkeeseen laskettujen ja Euroopan unionista tuotavien rehuvalmisteiden valvonta*

Eläinperäisten rehuvalmisteiden liikkeeseen laskemiseen ja tuontiin muusta Euroopan unionin jäsenvaltiosta sovelletaan lisäksi, mitä eläintautilaissa (55/1980) tai sen nojalla säädetään.

## 31 §

*Maahantuonti- ja maastavientivalvonta*

Eläinperäisten rehuvalmisteiden maahantuontiin ja maastavientiin sovelletaan lisäksi, mitä eläintautilaissa ja eläinlääkinnällisestä rajatarkastuksesta annetussa laissa (1192/1996) tai niiden nojalla säädetään.

## 36 a §

*Hyväksytyin omavalvonnan peruuttaminen tai tarkistaminen*

Valvontaviranomaisen tulee peruuttaa 16 §:n 3 momentissa tarkoitettu omavalvonnan hyväksyminen, jos toiminnassa ilmenee hyväksymisen kannalta vakavia puutteita tai poikkeamia, joita ei kohtuulliseksi katsottavassa määräajassa saada korjatuksi.

## 41 §

*Rangaistussäännös*

Joka tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta

4) laiminlyö noudattaa 16 §:ssä tai sen nojalla säädettyjä rehuvalmisteiden valmistusta, kuljetusta, varastointia tai omavalvontaa koskevia säännöksiä tai määräyksiä,

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 2 päivänä helmikuuta 2001

**Tasavallan Presidentti**

**TARJA HALONEN**

Maa- ja metsätalousministeri *Kalevi Hemilä*



## 1.

*Liite  
Rinnakkaistekstit*

## Laki

### rehulain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
muutetaan 5 päivänä kesäkuuta 1998 annetun rehulain (396/1998) 2 §:n 1 momentti, 3 §:n 14 kohta, 13 §, 14 §:n 1 momentti, 15 §:n 1 momentti, 16 - 18, 25 ja 27 § sekä 41 §:n 1 momentin 4 kohta; sekä

lisätään 30 §:ään uusi 5 momentti, 31 §:ään uusi 6 momentti sekä lakiin uusi 36 a § seuraavasti:

*Voimassa oleva laki*

2 §

*Soveltamisala*

Tätä lakia sovelletaan rehuvalmisteiden valmistukseen liikkeeseen laskemista varten, liikkeeseen laskemiseen, käyttöön, maahantuontiin ja maastavientiin sekä Suomen kautta tullaamatta kuljetettaviin rehuvalmisteisiin. Tämä laki koskee soveltuvin osin myös rehuvalmisteiden valmistusta omaan käyttöön ja rehuvalmisteiden käyttöä maatilalla.

3 §

*Määritelmät*

Tässä laissa tarkoitetaan:

14) *omavalvonnalla* rehuvalmistetta valmistavassa laitoksessa toimivan toiminnanharjoittajan omaa valvontajärjestelmää, jonka tarkoituksena on varmistaa, että liikkeeseen on laskettava tai maatilalla tai muussa eläintuotantoyksikössä omaan käyt-

*Ehdotus*

2 §

*Soveltamisala*

Tätä lakia sovelletaan rehuvalmisteiden valmistukseen liikkeeseen laskemista varten, *kuljetukseen, varastointiin*, liikkeeseen laskemiseen, käyttöön, maahantuontiin ja maastavientiin sekä Suomen kautta tullaamatta kuljetettaviin rehuvalmisteisiin. Tämä laki koskee soveltuvin osin myös rehuvalmisteiden valmistusta omaan käyttöön *sekä* rehuvalmisteiden käyttöä *ja varastointia* maatilalla *ja muissa eläintuotantoyksiköissä*.

3 §

*Määritelmät*

Tässä laissa tarkoitetaan:

14) *omavalvonnalla* rehuvalmistetta valmistavassa laitoksessa toimivan *sekä rehuvalmistetta kuljettavan ja varastoivan* toiminnanharjoittajan omaa valvontajärjestelmää, jonka tarkoituksena on varmistaa, että liikkeeseen on laskettava tai maatilalla tai

töön valmistettu rehuvalmiste täyttää sille asetetut vaatimukset.

muussa eläintuotantoyksikössä omaan käyttöön valmistettu rehuvalmiste täyttää sille asetetut vaatimukset.

## 13 §

*Tilapäiset rajoitukset*

Jos on perusteltua syytä olettaa, että 6 §:n 1 momentissa tai 9 §:n 1 momentissa mainittuun luetteloon merkitty erityinen rehuaine tai rehun lisäaine voi aiheuttaa vaaraa ihmisten tai eläinten terveydelle taikka, milloin kysymys on rehun lisäaineista, vaaraa ympäristölle, asianomainen ministeriö voi tilapäisesti kieltää erityisen rehuaineen tai rehun lisäaineen valmistuksen liikkeeseen laskemista varten, liikkeeseen laskemisen, käytön rehuvalmisteiden valmistukseen tai eläinten ruokintaan sekä maahantuonnin tai rajoittaa niitä.

## 14 §

*Ilmoitusvelvollisuus*

Rehuvalmisteiden valmistusta liikkeeseen laskemista varten, liikkeeseen laskemista tai maahantuontia harjoittavan toiminnanharjoittajan on tehtävä valvontaviranomaiselle kirjallinen ilmoitus toiminnastaan ja sen muutoksista. Asianomainen ministeriö päättää tarkemmin ilmoitusvelvollisuuden sisällöstä ja ilmoitusmenettelystä.

## 15 §

*Tiedoston pitämismenettely*

Toiminnanharjoittajan, joka valmistaa, laskee liikkeeseen tai tuo maahan rehuvalmisteita, on pidettävä tästä toiminnastaan tiedostoa, josta tarvittaessa voidaan selvit-

## 13 §

*Tilapäiset rajoitukset*

Jos on perusteltua syytä olettaa, että rehuvalmiste voi aiheuttaa vaaraa ihmisten tai eläinten terveydelle taikka

ympäristölle, maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan tilapäisesti kieltää sen valmistus liikkeeseen laskemista varten, liikkeeseen laskeminen, käyttö rehuvalmisteiden valmistukseen tai eläinten ruokintaan sekä maahantuonti tai rajoittaa niitä ja määrätä kielletyt rehuvalmisteet poistettaviksi markkinoilta sekä maatilojen ja muiden eläintuotantoyksiköiden varastoista.

## 14 §

*Ilmoitusvelvollisuus*

Rehuvalmisteiden valmistusta liikkeeseen laskemista varten, liikkeeseen laskemista, kuljetusta, varastointia tai maahantuontia harjoittavan toiminnanharjoittajan on tehtävä valvontaviranomaiselle kirjallinen ilmoitus toiminnastaan ja sen muutoksista. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä ilmoitusvelvollisuuden sisällöstä ja ilmoitusmenettelystä.

## 15 §

*Tiedoston pitämismenettely*

Toiminnanharjoittajan, joka valmistaa, laskee liikkeeseen, kuljettaa, varastoi tai tuo maahan rehuvalmisteita, on pidettävä toiminnastaan tiedostoa, josta tarvittaessa

Voimassa oleva laki

Ehdotus

tää valvontaa varten tarpeelliset tiedot. *Asianomainen ministeriö päättää tarkemmin tiedoston sisällöstä ja järjestämisestä.*

voidaan selvittää valvontaa varten tarpeelliset tiedot. *Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä tiedoston sisällöstä ja järjestämisestä.*

## 16 §

*Toiminnanharjoittajan laadunvalvontavollisuus*

Toiminnanharjoittaja on velvollinen järjestämään toimintansa omavalvonnan. Omavalvontajärjestelmässä on tunnistettava ja luetteloitava erityisesti hygieenisen laadun kannalta rehuvalmisteiden valmistuksen ja käsittelyn kriittiset kohdat sekä järjestettävä niiden säännöllinen valvonta. Toiminnanharjoittajan omavalvonta voidaan järjestää myös valvontaviranomaisen hyväksymänä omavalvontana.

*Asianomainen ministeriö voi antaa tarkempia säännöksiä siitä, miten rehuvalmisteita valmistavan ja liikkeeseen laskevan toiminnanharjoittajan on järjestettävä toimintansa omavalvonta.*

## 16 §

*Toiminnan järjestäminen*

*Toiminnanharjoittaja on velvollinen järjestämään toimintansa niin, että rehuvalmisteille tässä laissa ja sen nojalla asetetut vaatimukset täyttyvät. Toiminnanharjoittaja on velvollinen erottamaan rehuvalmisteiden valmistuksen eri tuotantolaitoksiin tai tuotantolinjoille ja ryhtymään rehuvalmisteiden kuljetusta, käyttöä ja varastointia koskeviin toimenpiteisiin sen mukaan kuin eläinlääkintää ja rehualan toiminnan harjoittamista koskevat Euroopan yhteisön säännökset edellyttävät.*

*Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä rehuvalmisteiden valmistuksesta, kuljetuksesta, varastoinnista ja käytöstä sen mukaan kuin 1 momentissa tarkoitettujen säännösten täytäntöönpano edellyttää.*

Toiminnanharjoittaja on velvollinen järjestämään toimintansa omavalvonnan. Omavalvontajärjestelmässä on tunnistettava ja luetteloitava erityisesti hygieenisen laadun kannalta rehuvalmisteiden valmistuksen, käsittelyn, kuljetuksen ja varastoinnin kriittiset kohdat sekä järjestettävä niiden säännöllinen valvonta. Toiminnanharjoittajan omavalvonta voidaan järjestää myös valvontaviranomaisen hyväksymänä omavalvontana.

*Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä siitä, miten rehuvalmisteita valmistavan, kuljettavan, varastoivan ja liikkeeseen laskevan toiminnanharjoittajan on järjestettävä toimintansa omavalvonta.*

## 17 §

*Toiminnanharjoittajan hyväksyminen*

Toiminnanharjoittajan on ennen toiminnan aloittamista haettava toiminnalleen valvontaviranomaisen hyväksyminen, jos tarkoituksena on:

1) valmistaa liikkeeseen laskemista varten, laskea liikkeeseen tai käyttää rehuvalmisteiden valmistukseen liikkeeseen laskemista varten *asianomaisen ministeriön erikseen nimeämiä* rehun lisäaineita ja näistä valmistettuja tuotteita;

2) valmistaa liikkeeseen laskemista varten tai laskea liikkeeseen erityisiä rehuaineita;

3) valmistaa liikkeeseen laskemista varten rehuja sekoittamalla niihin sallittua enemmän haitallisia aineita, tuotteita tai eliöitä sisältäviä rehuaineita;

4) valmistaa liikkeeseen laskemista varten tai laskea liikkeeseen lääkerahuja; *tai*

5) valmistaa omaa käyttöä varten rehuvalmisteita, joissa on 1 kohdassa tarkoitettuja lisäaineita tai niistä valmistettuja tuotteita tai 3 kohdassa tarkoitettuja rehuaineita.

Hyväksymisen edellytyksenä on, että toimitiloille, tuotantolaitteistolle, henkilöstölle, tuotannolle, varastoinnille ja dokumentaatiolle asetettavat terveys- tai ympäristövaaran ehkäisemiseksi ja tuotteiden laadun varmentamiseksi tarpeelliset vähimmäisvaatimukset täyttyvät.

Lisäksi hyväksymisen edellytyksenä on, että toiminnanharjoittaja on järjestänyt toimintansa laadun varmentamisen valvontaviranomaisen hyväksymällä *laadunvarmennusjärjestelmällä*.

Ministeriö päättää tarkemmin hyväksymisen *ehdoista*, hyväksymistä koskevassa hakemuksessa ilmoitettavista tiedoista ja hakemusmenettelystä.

## 17 §

*Toiminnanharjoittajan hyväksyminen*

Toiminnanharjoittajan on ennen toiminnan aloittamista haettava toiminnalleen valvontaviranomaisen hyväksyminen, jos tarkoituksena on:

1) valmistaa liikkeeseen laskemista varten, laskea liikkeeseen tai käyttää rehuvalmisteiden valmistukseen liikkeeseen laskemista varten *maa- ja metsätalousministeriön asetuksella säädettäviä* rehun lisäaineita ja näistä valmistettuja tuotteita;

2) valmistaa liikkeeseen laskemista varten tai laskea liikkeeseen erityisiä rehuaineita;

3) valmistaa liikkeeseen laskemista varten rehuja sekoittamalla niihin sallittua enemmän haitallisia aineita, tuotteita tai eliöitä sisältäviä rehuaineita;

4) valmistaa liikkeeseen laskemista varten tai laskea liikkeeseen lääkerahuja;

5) valmistaa omaa käyttöä varten rehuvalmisteita, joissa on 1 kohdassa tarkoitettuja lisäaineita tai niistä valmistettuja tuotteita tai 3 kohdassa tarkoitettuja rehuaineita; *tai*

6) käyttää *kalajauhoa, luista erotettua dikalsiumfosfaattia tai hydrolysoituja proteiineja rehuvalmisteiden valmistamiseen liikkeeseen laskemista varten*.

Hyväksymisen edellytyksenä on, että toimitiloille, tuotantolaitteistolle, henkilöstölle, tuotannolle, *kuljetuksille*, varastoinnille ja dokumentaatiolle asetettavat terveys- tai ympäristövaaran ehkäisemiseksi ja tuotteiden laadun varmentamiseksi tarpeelliset vähimmäisvaatimukset täyttyvät.

Lisäksi hyväksymisen edellytyksenä on, että toiminnanharjoittaja on järjestänyt toimintansa laadun varmentamisen valvontaviranomaisen hyväksymänä *omavalvontana*.

*Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä hyväksymisen edellytyksistä, hyväksymistä koskevassa hakemuksessa ilmoitettavista tiedoista ja hakemusmenettelystä sen mukaan kuin eläinlääkintää, rehuvalmisteita ja*

*rehualan toiminnan harjoittamista koskevat Euroopan yhteisön säännökset edellyttävät.*

## 18 §

*Toiminnanharjoittajan rekisteröiminen*

Toiminnanharjoittajan on ennen toiminnan aloittamista haettava rekisteröintiä valvontaviranomaiselta, jos tarkoituksena on valmistaa liikkeeseen laskemista varten, laskea liikkeeseen, käyttää rehuvalmisteiden valmistukseen liikkeeseen laskemista varten tai valmistaa omaa käyttöä varten rehuvalmisteita, joissa on *asianomaisen ministeriön erikseen nimeämiä* rehujen lisäaineita ja näistä valmistettuja tuotteita, *joiden valmistajat, välittäjät ja käyttäjät ministeriö on määrännyt rekisteröitäväksi.*

Rekisteröinnin edellytyksenä on, että toimitiloille, tuotantolaitteistolle, henkilöstölle, tuotannolle, varastoinnille ja dokumentaatiolle asetettavat terveys- tai ympäristövaaran ehkäisemiseksi ja tuotteiden laadun varmentamiseksi tarpeelliset vähimmäisvaatimukset täytyvät.

*Lisäksi rekisteröinnin edellytyksenä on, että toiminnanharjoittaja on järjestänyt toimintansa laadunvarmentamisen valvontaviranomaisen hyväksymällä laadunvarmennusjärjestelmällä.*

Ministeriö päättää tarkemmin rekisteröinnin ehdoista, rekisteröintiä koskevassa hakemuksessa ilmoitettavista tiedoista ja hakemusmenettelystä.

## 25 §

*Valtuutetut tarkastajat ja näytteenottajat*

Kasvintuotannon tarkastuskeskus käyttää valvontatehtävissä apunaan tehtävään kirjallisesti valtuuttamiaan tarkastajia ja näytteenottajia. Valtuutetut tarkastajat ja näytteenottajat toimivat *tehtävissään virkamiehen vastuulla.*

## 18 §

*Toiminnanharjoittajan rekisteröiminen*

Toiminnanharjoittajan on ennen toiminnan aloittamista haettava rekisteröintiä valvontaviranomaiselta, jos tarkoituksena on valmistaa liikkeeseen laskemista varten, laskea liikkeeseen, käyttää rehuvalmisteiden valmistukseen liikkeeseen laskemista varten tai valmistaa omaa käyttöä varten rehuvalmisteita, joissa on *maa- ja metsätalousministeriön asetuksella säädettäviä* rehujen lisäaineita ja näistä valmistettuja tuotteita.

Rekisteröinnin edellytyksenä on, että toimitiloille, tuotantolaitteistolle, henkilöstölle, tuotannolle, *kuljetuksille*, varastoinnille ja dokumentaatiolle asetettavat terveys- tai ympäristövaaran ehkäisemiseksi ja tuotteiden laadun varmentamiseksi tarpeelliset vähimmäisvaatimukset täytyvät.

*Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä rekisteröinnin edellytyksistä, rekisteröintihakemuksessa ilmoitettavista tiedoista ja hakemusmenettelystä sen mukaan kuin eläinlääkintää, rehuvalmisteita ja rehualan toiminnan harjoittamista koskevat Euroopan yhteisön säännökset edellyttävät.*

## 25 §

*Valtuutetut tarkastajat ja näytteenottajat*

Kasvintuotannon tarkastuskeskus käyttää valvontatehtävissä apunaan tehtävään kirjallisesti valtuuttamiaan tarkastajia ja näytteenottajia. Valtuutetut tarkastajat ja näytteenottajat toimivat *virkevastuulla. Valtuutetun tarkastajan ja näytteenottajan*

Jos valtuutettu tarkastaja tai näytteenottaja on estynyt suorittamasta tehtäväänsä, kasvintuotannon tarkastuskeskus voi määrätä jonkun *esteettömän henkilön* tilapäisesti suorittamaan hänen tehtäviään.

## 27 §

## Tarkastukset

Valvontaviranomaisilla sekä valtuutetuilla tarkastajilla ja näytteenottajilla on oikeus valvontaa varten tehdä tässä laissa mainittuja toimenpiteitä, päästä paikkoihin, joissa rehuvalmisteita ja niitä koskevia asiakirjoja käsitellään tai säilytetään,

sekä ottaa *korvauksetta* tarpeellisia näytteitä.

Asianomainen ministeriö päättää tarkem-

*lisyyteen sovelletaan, mitä hallintomenettelylain (598/1982) 10 §:ssä säädetään.*

Jos valtuutettu tarkastaja tai näytteenottaja on estynyt suorittamasta tehtäväänsä, kasvintuotannon tarkastuskeskus voi määrätä *jonkun muun* tilapäisesti suorittamaan hänen tehtäviään. *Tilapäisesti määrättyyn henkilöön sovelletaan, mitä valtuutetusta tarkastajasta ja näytteenottajasta säädetään.*

*Valtuutetun tarkastajan ja näytteenottajan on tarkastusta tai näytteenottoa suorittaessaan kiinnitettävä huomiota siihen, että toiminnanharjoittaja voi esittää hänelle omat näkemyksensä äidinkielellään suomeksi, ruotsiksi tai saameksi. Jos toiminnanharjoittaja ei osaa kielilain (148/1922) mukaan käytettävää kieltä, tarkastajan tai näytteenottajan on huolehdittava siitä, että tarkastus tai näytteenotto toimitetaan huolehtimalla hallintomenettelylain 22 §:n mukaisesti tarvittavasta tulkittamisesta tai kääntämisestä.*

## 27 §

## Tarkastus- ja tiedonsaantioikeus

Valvontaviranomaisilla sekä valtuutetuilla tarkastajilla ja näytteenottajilla on oikeus valvontaa varten tehdä tässä laissa mainittuja toimenpiteitä, päästä paikkoihin, joissa rehuvalmisteita ja niitä koskevia asiakirjoja käsitellään, *käytetään* tai säilytetään, *tarkastaa kuljetusvälineitä, toiminnanharjoittajan kirjanpitoa ja 15 §:ssä tarkoitettua tiedostoa*, sekä ottaa maksutta tarpeellisia näytteitä rehuvalmisteista. *Kotirauhan piirissä tarkastus tai näytteenotto saadaan toimittaa vain, jos on perusteltu syytä epäillä jonkun syyllistyneen tämän lain 41 §:n 1 momentin 1 - 4 tai 7 kohdassa rangaistavaksi säädettyyn menettelyyn.*

*Euroopan yhteisön säännöksissä tarkoitetuilla komission tarkastajilla ja komission nimeämillä Euroopan unionin jäsenvaltioiden asiantuntijoilla on oikeus yhteistyössä valvontaviranomaisen kanssa osallistua 1 momentissa tarkoitettuihin tarkastuksiin.*

*Maa- ja metsätalousministeriön asetuk-*

Voimassa oleva laki

Ehdotus

min 1 momentissa tarkoitetusta tarkastustoiminnasta.

*sella annetaan tarkempia säännöksiä näytteiden ottamisesta ja tutkimisesta sekä muusta tarkastus- ja valvontamenettelystä.*

*Valvontaviranomaisilla sekä valtuutetuilla tarkastajilla ja näytteenottajilla on oikeus saada tässä laissa tarkoitettua tarkastusta ja valvontaa varten tarpeelliset tiedot ja asiakirjat toiminnanharjoittajalta.*

30 §

30 §

*Liikkeeseen laskettujen ja Euroopan unionista tuotavien rehuvalmisteiden valvonta*

*Liikkeeseen laskettujen ja Euroopan unionista tuotavien rehuvalmisteiden valvonta*

*Eläinperäisten rehuvalmisteiden liikkeeseen laskemiseen ja tuontiin muusta Euroopan unionin jäsenvaltiosta sovelletaan lisäksi, mitä eläintautilaissa (55/1980) tai sen nojalla säädetään.*

31 §

31 §

*Maahantuonti- ja maastavientivalvonta*

*Maahantuonti- ja maastavientivalvonta*

*Eläinperäisten rehuvalmisteiden maahantuontiin ja maastavientiin sovelletaan lisäksi, mitä eläintautilaissa ja eläinlääkinnällisestä rajatarkastuksesta annetussa laissa (1192/1996) tai niiden nojalla säädetään.*

36 a §

*Hyväksytyn omavalvonnan peruuttaminen tai tarkistaminen*

*Valvontaviranomaisen tulee peruuttaa 16 §:n 3 momentissa tarkoitettu omavalvonnan hyväksyminen, jos toiminnassa ilmenee hyväksymisen kannalta vakavia puutteita tai poikkeamia, joita ei kohtuulliseksi katsottavassa määräajassa saada korjatuksi.*

## 41 §

*Rangaistussäännös*

Joka tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta

4) laiminlyö noudattaa 16 §:ssä säädettyä laadunvalvontavelvollisuutta tai sen nojalla annettuja omavalvontaa koskevia säännöksiä tai määräyksiä taikka valmistaa tai säilyttää rehuvalmisteita vastoin sanotun säännöksen nojalla asetettuja valmistus- ja säilytystiloja, valmistusmenetelmiä tai laitteita koskevia vaatimuksia,

## 41 §

*Rangaistussäännös*

Joka tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta

4) laiminlyö noudattaa 16 §:ssä tai sen nojalla säädettyjä rehuvalmisteiden valmistusta, kuljetusta, varastointia tai omavalvontaa koskevia säännöksiä tai määräyksiä,

Tämä laki tulee voimaan \_\_\_\_\_ päivänä  
kuuta 20. \_\_\_\_\_